

แนวทางการปฏิบัติตน Dos & Don'ts ของบุคลากรของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
ตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน

*****

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๖ วรรคสาม บัญญัติให้รัฐพึงจัดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรม เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นหลักในการกำหนดประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานนั้น ๆ ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานทางจริยธรรม และพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕ ได้กำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมซึ่งเป็นหลักเกณฑ์การประพฤติปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายดังกล่าวข้างต้น และ ก.พ. ในฐานะองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการพลเรือนจึงจัดทำประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนเพื่อใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติตน รวมทั้งจัดทำแนวทางการปฏิบัติตนของข้าราชการพลเรือนตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนเพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางการปฏิบัติที่ควรกระทำหรือไม่ควรกระทำสำหรับข้าราชการพลเรือนและบุคลากร

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เป็นส่วนราชการที่มีหน้าที่หลักในการจัดทำและขับเคลื่อนนโยบาย แผน มาตรฐานด้านการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ส่งเสริมความเสมอภาคและโอกาสทางการศึกษา การศึกษาเพื่อการมีงานทำ ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา ติดตาม ประเมินผล การพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้ง การส่งเสริมการบูรณาการความร่วมมือเพื่อการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพ การเป็นองค์กรเพื่อสังคมด้านการศึกษา ดังนั้น การปฏิบัติหน้าที่ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ จึงขึ้นอยู่กับ การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งต้องมีจิตสำนึกในหน้าที่ กระทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม เสียสละและมุ่งประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง จึงได้จัดทำแนวทางการปฏิบัติตน Dos & Don'ts ของข้าราชการและบุคลากรในสังกัดสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนขึ้น เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางการปฏิบัติที่ควรกระทำและไม่ควรกระทำ โดยจำแนกตามประมวลจริยธรรมทั้ง ๗ ข้อ ดังนี้

(๑) ยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ อันได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

มีความภูมิใจในชาติและรักษาผลประโยชน์ของชาติ ปฏิบัติตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ เคารพในความแตกต่างของการนับถือศาสนา ปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย และเทิดทูนรักษาไว้ซึ่งสถาบันหลักของประเทศ

ควรกระทำ	ไม่ควรกระทำ
๑. จงรักภักดีต่อชาติ รักษาผลประโยชน์ของชาติ และรักษาความลับทางราชการ	๑. แสดงออกในลักษณะที่ส่อไปในทางดูแคลนหรือด้อยค่าความเป็นไทย แสดงพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความเสื่อมเสียต่อภาพลักษณ์ของประเทศชาติ
๒. ปฏิบัติตามคำสอนของศาสนาที่นับถือ ส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติศาสนกิจ และทำนุบำรุงศาสนา อาทิ ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติศาสนกิจในวันสำคัญทางศาสนา	๒. แสดงกริยาวาจา หรือออกอาการในเชิงลบหลู่ดูแคลนศาสนาใดศาสนาหนึ่ง อาทิ การทำลายศาสนสถาน หรือศาสนวัตถุ พุดล้อเลียนหรือต่อว่าศาสนาใดศาสนาหนึ่ง
๓. แสดงออกถึงความเคารพ เทิดทูน ซึ่งสถาบันหลักของประเทศ รวมทั้งสนับสนุนและมีส่วนร่วมกิจกรรมของสถาบันหลักในโอกาสต่าง ๆ	๓. แสดงออกด้วยกริยาอาการหรือวาจาในลักษณะที่ไม่ให้เกียรติหรือไม่จงรักภักดีต่อสถาบันหลักของประเทศ

(๒) ชื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี และรับผิดชอบต่อหน้าที่

ปฏิบัติหน้าที่อย่างตรงไปตรงมา ตามกฎหมายและตามทำนองคลองธรรม โปร่งใสและตรวจสอบได้ ไม่แสดงออกถึงพฤติกรรมที่มีนัยเป็นการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ รับผิดชอบต่อหน้าที่ มีความพร้อมรับการตรวจสอบและรับผิดชอบ มีจิตสำนึกที่ดี โดยคำนึงถึงสังคม สิ่งแวดล้อม สิทธิมนุษยชน และเคารพต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

ควรกระทำ	ไม่ควรกระทำ
<p>๑. มีจิตสำนึกที่ดี และมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรวดเร็ว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ชื่อสัตย์สุจริต มีความเพียร มีคุณธรรม รอบคอบ ระมัดระวัง เสียสละและอุทิศเวลาให้แก่ทางราชการ</p> <p>๒. ละเว้นการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อส่วนราชการ อาทิ ปฏิบัติงานโดยไม่เรียกเก็บผลประโยชน์ ทำตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาที่สั่งการในหน้าที่โดยชอบ</p> <p>๓. ยึดถือประโยชน์ส่วนรวมของชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน โดยไม่ใช้ตำแหน่งหน้าที่แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบเพื่อตนเองหรือผู้อื่น ไม่เรียกรับประโยชน์นอกเหนือจากการปฏิบัติราชการตามกฎหมายและระเบียบที่กำหนด</p>	<p>๑. แสดงพฤติกรรมซึ่งมีนัยเป็นการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ หรือใช้ทรัพยากรของทางราชการไปเพื่อประโยชน์ของตนเองหรือผู้อื่น อาทิ ใช้รถราชการเพื่อทำธุระส่วนตัว นำอุปกรณ์เครื่องใช้สำนักงานไปใช้ที่บ้าน ใช้ไฟฟ้าของราชการที่มีค่าใช้จ่ายเพื่ออำนวยความสะดวกต่อหน้าที่ราชการ</p> <p>๒. ขัดขวางการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่จากหน่วยงานหรือบุคคลภายนอก อาทิ ทำลายหรือปกปิดพยานหลักฐาน ขัดขวางการร้องเรียนข้าราชการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต</p> <p>๓. ปฏิเสธความรับผิดชอบหรือปิดความรับผิดชอบของตนไปให้ผู้อื่นเมื่อเกิดความบกพร่องหรือผิดพลาดในการปฏิบัติงานขึ้น</p> <p>๔. ใช้เวลาราชการ เงิน ทรัพย์สิน บุคลากร บริการ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกของทางราชการไปเพื่อประโยชน์ของตนเองหรือผู้อื่น</p>

(๓) กล้าตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม

ยึดมั่นในจริยธรรมและยืนหยัดกระทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม กล้าคัดค้านในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง กล้าเปิดเผยหรือรายงานการทุจริตประพฤติมิชอบต่อผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ ใช้ดุลพินิจในการปฏิบัติหน้าที่โดยปราศจากอคติ และไม่ยอมกระทำในสิ่งที่ไม่เหมาะสมเพียงเพื่อรักษาประโยชน์หรือสถานภาพของตนเอง

ควรกระทำ	ไม่ควรกระทำ
<p>๑. ยืนหยัดกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง ไม่ทนต่อการทุจริตในทุกรูปแบบ</p> <p>๒. เปิดเผยมการทุจริตที่พบเห็นหรือรายงานการทุจริตประพฤติมิชอบต่อผู้บังคับบัญชา หรือผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ โดยไม่ปล่อยปละละเลย</p> <p>๓. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความถูกต้องชอบธรรมตามกฎหมายและตามทำนองคลองธรรม และไม่ตกอยู่ใต้อิทธิพลใด ๆ</p>	<p>๑. ปฏิบัติหน้าที่โดยยึดความเป็นเครือญาติ มิตรสหาย คำสั่ง คำขอร้อง คำขู่หรืออิทธิพลใด ๆ ในการชักจูงให้กระทำความผิดหรือกระทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง</p> <p>๒. ปฏิบัติหน้าที่โดยปราศจากความละเอียดรอบคอบ โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น</p> <p>๓. ปล่อยปละละเลยหรือเพิกเฉยเมื่อพบเห็นว่ามีกรกระทำที่ขาดความรับผิดชอบต่อหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความล่าช้าหรือไม่โปร่งใส</p> <p>๔. ใช้อิทธิพลและอำนาจในทางที่ไม่ถูกต้องในการปฏิบัติงาน ตลอดจนการดำรงชีวิตส่วนตัวเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนในองค์กรทุกรูปแบบ</p>

(๔) คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว และมีจิตสาธารณะ

ปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงประโยชน์ต่อส่วนรวมเป็นสำคัญ ไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน เสียสละ มีจิตสาธารณะ สามารถแยกเรื่องส่วนตัวออกจากหน้าที่การงาน ไม่กระทำการอันมีลักษณะเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม และไม่ประกอบกิจการหรือเข้าไปเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์อันเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ของตน

ควรกระทำ	ไม่ควรกระทำ
๑. ปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยยึดถือประโยชน์ส่วนรวมเหนือกว่าประโยชน์ส่วนบุคคล ๒. มีความมุ่งมั่น เสียสละ ในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน ๓. มีจิตสาธารณะ โดยอุทิศตนและกระทำการอันเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม	๑. กระทำการอันส่อไปในทางที่อาจตีความได้ว่าเป็นการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม อาทิ การเลือกผู้รับงานหรือเป็นกรรมการตรวจรับพัสดุ ซึ่งเป็นจ้างบุคคลในครอบครัว ๒. ใช้ข้อมูลความลับทางราชการเพื่อแสวงหาประโยชน์ของตนเองและพวกพ้อง ๓. เรียกรับ หรือยอมจะรับ หรือยอมให้ผู้อื่นเรียกรับ ซึ่งของขวัญแทนตนหรือญาติของตนไม่ว่าก่อนหรือหลังดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่ เว้นแต่เป็นการให้โดยธรรมจรรยาหรือเป็นการให้ตามประเพณี ๔. ใช้ตำแหน่งหรือกระทำการที่เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่บุคคลใด เพราะอคติ

(๕) มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน

ปฏิบัติงานด้วยความรวดเร็ว ทันต่อเวลาและสถานการณ์ คำนึงถึงประโยชน์และความคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากรของรัฐ รักษามาตรฐานการทำงานที่ดี พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม เชื่อมมั่นในระบบการทำงานเป็นทีม ให้บริการแก่ประชาชนด้วยความเต็มใจ และเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง

ควรกระทำ	ไม่ควรกระทำ
๑. ปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบ มีประสิทธิภาพ รักษาคุณภาพและมาตรฐานการทำงาน โดยใช้กระบวนการที่ถูกต้องเป็นธรรม เพื่อให้งานสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ๒. มุ่งพัฒนาและรักษามาตรฐานการทำงานที่ดี โดยการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ๓. ใช้งบประมาณ ทรัพย์สิน สิทธิและประโยชน์ที่ทางราชการจัดให้ ด้วยความสุจริต ประหยัดและคุ้มค่า ๔. รับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พร้อมทั้งชี้แจงและอธิบายเหตุผลให้แก่ประชาชน ผู้ร่วมงานและผู้มีส่วนที่เกี่ยวข้องเข้าใจ	๑. ปฏิบัติหน้าที่โดยหวังเพียงเพื่อให้งานเสร็จ โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบหรือความเสียหาย ๒. ปล่อยปละละเลยหรือเพิกเฉย เมื่อพบเห็นว่ามี การปฏิบัติหน้าที่ไม่เต็มความสามารถ หรือตามมาตรฐานที่เคยปฏิบัติ ๓. ปิดบังหรือปฏิเสธการให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง ปฏิเสธ ละเลย หรือเพิกเฉยในการแก้ไขปัญหา ความเดือดร้อนหรือบรรเทาทุกข์ให้แก่ประชาชน

(๖) ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ

ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม ปราศจากอคติ และไม่เลือกปฏิบัติโดยการใช้ความรู้สึกหรือความสัมพันธ์ส่วนตัว หรือเหตุผลของความแตกต่างทางเชื้อชาติ ศาสนา เพศ อายุ สภาพร่างกาย สถานะทางเศรษฐกิจสังคม และต้องรักษาความเป็นกลางทางการเมืองโดยไม่อาศัยตำแหน่งหน้าที่ ซึ่งอาจมีลักษณะเป็นการให้คุณให้โทษแก่นักการเมืองและพรรคการเมือง

ควรกระทำ	ไม่ควรกระทำ
<ol style="list-style-type: none"> ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม ละเว้นการใช้อคติ และวางตัวเป็นกลางทางการเมือง ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ โดยคำนึงถึงผลกระทบทางสังคม สิ่งแวดล้อม สิทธิมนุษยชน ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และสิทธิเสรีภาพของบุคคล ให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนโดยมีอัธยาศัยที่ดี ปราศจากอคติและไม่เลือกปฏิบัติ ให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ถูกละเมิดหรือได้รับการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมโดยไม่ชักช้า	<ol style="list-style-type: none"> เลือกปฏิบัติโดยอาศัยเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องเชื้อชาติ ศาสนา เพศ อายุ สภาพร่างกาย หรือสถานะทางเศรษฐกิจ สังคม และความเชื่อทางการเมือง อาทิเหยียดสีผิว ดูหมิ่นผู้มีฐานะต่ำกว่า แสดงความคิดเห็นต่อสาธารณะโดยไม่คำนึงถึงหน้าที่ความรับผิดชอบในฐานะที่เป็นข้าราชการที่ต้องมีความเป็นกลางทางการเมือง อาทิ ช่วยพรรคการเมืองหาเสียงในการเลือกตั้ง กระทำการให้กระทบสิทธิเสรีภาพของบุคคลหรือก่อภาระหรือหน้าที่ให้บุคคล โดยไม่มีอำนาจตามกฎหมาย ใช้ความรู้สึกส่วนตัวในการปฏิบัติหน้าที่ หรือมีอคติต่องานที่ปฏิบัติ ต่อเพื่อนร่วมงาน ต่อองค์กรหรือต่อประชาชน

(๗) ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีและรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการ

พึงปฏิบัติตนให้เป็นที่ยกย่องศรัทธาแก่ประชาชน ปฏิบัติต่อประชาชนด้วยความสุภาพ อ่อนน้อมถ่อมตน ไม่อ้างหรือใช้อำนาจโดยปราศจากเหตุผล ดำเนินชีวิตอย่างเรียบง่ายโดยน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พระบรมราโชวาท หลักคำสอนทางศาสนา มาปรับใช้ และปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีด้วยการเคารพกฎหมายและมีวินัย ตลอดจนการรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการ โดยคำนึงถึงการเปิดเผยข้อมูลเพื่อไม่ก่อให้เกิดความเสียหายหรือกระทบต่องานราชการ

ควรกระทำ	ไม่ควรกระทำ
<ol style="list-style-type: none"> ดำรงตนเป็นข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ดี โดยน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พระบรมราโชวาท หลักคำสอนทางศาสนา และจรรยาวิชาชีพ มาใช้ในการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติหน้าที่ ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของปวงชนชาวไทย เคารพต่อกฎหมาย มีวินัย และรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและประเพณีอันดีงาม เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติตามความเหมาะสม	<ol style="list-style-type: none"> ประพฤติหรือกระทำการใด ๆ อันอาจเป็นเหตุให้เสื่อมเสียเกียรติภูมิ ศักดิ์ศรี และภาพลักษณ์ของตนเองและราชการ อาทิ ใช้วาจาไม่สุภาพ แสดงกริยาอาการเป็นการล่วงเกิน หรือ คุกคามทางเพศในทางลามกอนาจาร ประพฤติหรือกระทำการใด ๆ ที่ไม่เคารพกฎหมาย และวินัยข้าราชการ อาทิ เมาแล้วขับ เล่นการพนันยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด กระทำการใด ๆ อันอาจนำความเสื่อมเสียและไม่ไว้วางใจให้เกิดแก่ส่วนราชการ